

Tsinghua Üniversitesi Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Li Guitao*

“Kuşak-Yol, Gelişen Dünyanın Öncülüğünde ‘Toplumu Biçimlendirme’nin Tek Yolu”

*Li Guitao doktora derecesini Tianjin Üniversitesi’nden almıştır. Tsinghua Üniversitesi’nde doktora sonrası araştırma görevlisi olarak çalışmıştır. Tsinghua Üniversitesi Araştırma Enstitüsü’nde ve Havacılık ve Uzay Mühendisliği Fakültesi’nde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

E-posta: ligt@tsinghua.edu.cn

ORCID: 0009-0009-2383-4300

“Günümüzde, üretici güçler ve üretim ilişkileri, ekonomik temel ve toplumsal üst yapı, yoğunluğu Avrupa merkezli sanayileşme devriminin çok ötesinde olan yeni bir tarihsel değişim dönemine girmiştir. Dünya, üstyapının ve ekonomik temelin tam bir biçimlendirme sürecine (bir parçalanma ve yeniden yapılanma aşamasına) tanık oluyor. Dünya ülkelerinin üst yapıları yeniden yapılanma sürecine girerken, ekonomik koşullar ve toplumsal yapıların dayandığı maddi temel açısından bakıldığında, daha önce görülmemiş yoğunlukta bir biçimlendirme sürecine girilmiştir. Uzun bir gelişme döneminden sonra, insan toplumu yepyeni bir tarihsel dönüm noktasına geldi ve insan toplumu benzeri görülmemiş bir öz-devrim başlatıyor. Ben buna ‘insan toplumunun biçimlendirilmesi süreci’ adını veriyorum. KYG, gel ülkelerinin önderlik ettiği bir ‘insan toplumu biçimlendirme süreci’ inşa etmenin tek yoludur. KYG’nin bilimsel ve teknolojik işbirliği konuları şüphesiz ancak insan toplumunu biçimlendirme öncülüğünde gerçekleştirilebilir. Bu amaçla, KYG boyunca gelişen dünya ülkeleri, bilim ve teknoloji açısından organik olarak birleşmiş bir bütün haline gelmelidir. Küresel bilim ve teknoloji inovasyon konularını belirlemek için inisiyatif almalı ve bilgiye ve yaratıcılığa saygı duyulan elverişli bir atmosferin oluşmasını teşvik edecek şekilde üniversiteler ile bilimsel araştırma kurumları arasında uluslararası değişimlerin güçlendirilmesini güçlü bir şekilde desteklemeliyiz.”

Prof. Dr. Li Guitao
from Tsinghua University

“The Belt & Road is the only way to format human society in the lead of the developing world”

“Currently, the productive forces and relations of production, along with the economic base and social superstructure, have transitioned into a new historical phase of transformation that significantly surpasses the intensity of the Europe-centered industrial revolution. The globe is undergoing a comprehensive transformation of the superstructure and economic foundation, characterized by fragmentation and reorganization. As the superstructures of nations undergo transformation, an exceptionally vigorous formatting process has commenced, particularly regarding the material foundations underlying economic conditions and social structures. Following an extensive developmental phase, human society has arrived at a novel historical juncture and is commencing an unparalleled self-revolution. I refer to this as the process of ‘formatting human society.’ The BRI is the only way to build a ‘process of formatting human society’ led by developing countries. The scientific and technological cooperation issues of the BRI can undoubtedly only be realized under the premise of ‘formatting human society.’ To this end, the developing countries along the BRI must become an organically integrated whole in terms of science and technology. We must proactively identify global subjects in science and technology innovation and robustly promote enhanced international exchanges among universities and research institutes, cultivating an environment that values knowledge and creativity.”

Tsinghua Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Li Guitao, Necati Demircan'ın sorularını yanıtladı.

Çağımızda bilim ve teknoloji politikalarının belirlenmesinde hangi saikler etkili oluyor?

Prof. Dr. Li Guitao: İnsan gelişiminin tarihini gözden geçirdiğimizde, insan uygarlığı ilkel üretkenliğin erken aşamasından balıkçılık ve avcılık uygarlığına, göçebe uygarlığa, tarım uygarlığına vb. doğru kademeli olarak gelişti. Üretkenliğin sürekli ilerlemesi, her dönemde bilim ve teknolojinin gelişmesini sağladı. Modern zamanlarda, bilimsel ve teknolojik devrim ve üretkenlik birbirini karşılıklı olarak güçlendirdi. Ekonomik küreselleşme ve kültürel iç içe geçme yeni tarihsel eğilimler haline geldi.

Gelişmiş devletlerin öncülük ettiği ekonomik küreselleşme, kapsayıcı kalkınma yerine çok daha fazla soruna yol açmış, zenginlerin daha zengin, fakirlerin daha fakir olmasına yol açmış, gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ülkeler arasındaki ve gelişmiş ülkelerdeki zenginler ile fakirler arasındaki uçurumun büyümesine neden olmuştur.

Son iki yüzyıl, insan toplumunun maddi varoluşunda en önemli dönüşümlere sahne olmuştur. Bu değişimler iki benzersiz maddi güçten kaynaklanmaktadır: İnsanların fiziksel evreni de-

ğiştirmeye yönelik durmak bilmeyen kapasitesi ve insanların kendilerini değiştirmeye yönelik dizginlenemez yetenekleri. Olumsuz yönüyle incelendiğinde bu iki gücün, dünyanın biyosferini yok edebildiğini ve insanın insanı fethetmesi uğruna girişimlerinde ilerlediğini görüyoruz.

1990'lardan başlayarak, endüstriyel, ekonomik ve kültürel küreselleşmenin hızlı gelişimi, büyük bir ticaret ve yatırımı, büyük bir insan hareketini ve teknolojinin büyük ölçüde küreselleşmesini kolaylaştırdı ve dünya genelindeki ilerleme hızına katkıda bulundu. Ancak, gelişmiş devletlerin öncülük ettiği ekonomik küreselleşme, kapsayıcı kalkınma yerine çok daha fazla soruna yol açmış, zenginlerin daha zengin, fakirlerin daha fakir olmasına yol açmış, gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ülkeler arasındaki ve gelişmiş ülkelerdeki zenginler ile fakirler arasındaki uçurumun büyümesine neden olmuştur. Tarihte ilk kez, insanlık varlık ya da yokluk seçimiyle karşı karşıyadır ve bugüne kadarki en büyük dönüm noktasıyla karşı karşıya kalan insanlık, bu sürecin kapsamlı bir tarihsel eleştirisini yapmak zorundadır.

Günümüzde, üretici güçler ve üretim ilişkileri, ekonomik temel ve toplumsal üst yapı, yoğunluğu Avrupa merkezli sanayileşme devriminin çok ötesinde olan yeni bir tarihsel değişim dönemine girmiştir. Dünya, üstyapının ve ekonomik temelin tam bir biçimlendirme sürecine (bir parçalanma ve yeniden yapılanma aşamasına) tanık oluyor. Dünya ülkelerinin üst yapıları yeniden yapılanma sürecine girerken, ekonomik koşullar ve toplumsal yapıların dayandığı maddi temel açısından bakıldığında, daha önce görülmemiş yoğunlukta bir biçimlendirme sürecine girilmiştir. Bu süreç,

insanların niteliklerini ve bugüne kadarki toplumlarının temel biçimlerini aşağıdan yukarıya sökü� yeniden inşa etmektedir. İnsanların hayatta kalması için gereken maddi koşullar ister kaynakların mülkiyeti, ister geçim araçlarının sağlanması, ister sağlık güvencesi, ister üretim araçlarının tedariki olsun, giderek tekelleşmiştir ve insanların doğumdan ölüme kadar yaptıkları her şey aslında birkaç markanın ve tarzın sabit bir rutini olarak belirlenmiştir. İnsanların her ülke ve bölgede yedikleri, giydikleri, kullandıkları, gördükleri, duydukları ve düşündükleri sadece iş planını uygulamak içindir.

Stratejik bilim ve teknoloji, toplumun tüm alanlarında üretkenliği ve üretim ilişkilerini geniş bir şekilde biçimlendirebilen teknolojidir. Örneğin, enformasyon teknolojileri, çip teknolojisi, küresel konumlandırma sistemi teknolojisi, demiryolu inşa teknolojisi, termik santral teknolojisi vb. Bu stratejik bilim ve teknoloji, toplumun tüm üretici güçleri veya üretim ilişkileri sistemi için ortak destek sağlayabilir ve böylece tüm toplumun ilerlemesini ve gelişimini iyileştirebilir. Toplumun geniş bir biçimde biçimlendirilmesine neden olma yeteneği, her şeyden önce, mevcut irrasyonel toplumsal örüntünün bir bütün olarak altüst edilebileceği ve aynı zamanda, insanların çoğunluğunun çıkarlarına hizmet edecek yeni bir genel örüntünün inşa edilebileceği anlamına gelir.

Gelişmiş ülkelerinin tekel gücü tüm insanları ve parçası oldukları toplumları biçimlendiriyor ve yeni toplumsal ekolojiyi kendi çıkarlarına uyacak şekilde şekillendiriyor. Gerçek şu ki, bugün dünyanın hangi tarafı yeniden yapılandırma hakkına sahip olursa olsun, insanların toplumsal ve doğal özelliklerini tamamen yeniden yapılandırmak zorunda kalacaktır. Bunun nedeni, üretici güçlerin gelişmesinin tarihte bir dönüm noktasına ulaşmış olmasıdır ve insanlık yeni ve benzeri görülmemiş

bir dönemi kucaklamak zorundadır. Üretici güçler artık gezegendeki tüm insanların temel haklarından yararlanmalarını sağlayacak yeteneğe sahip olsa da, nüfusun çoğunluğu eğitim, üreme, hayatta kalma, sağlık bakımı, barınma ve gelecek nesillerin devamı hakkı gibi hakları ve garantileri kaybediyor. Bizim neslimizin sorumluluğu, tüm insanlara hayatta kalma, onur ve özgürlük hakkının verilmesini sağlamak için mevcut ekonomik temel ve üretkenlik düzeyine dayalı üretim ve üst-yapı ilişkilerinin yaratılmasında yatmaktadır. Bu nedenle, toplumsal yeniden yapılanma hakkı için verilen mevcut mücadele isteğe bağlı değil, gelecekte hayatta kalma hakkı için verilen bir mücadeledir.

Çağımız toplumsal örgütleri biçimlendirme çağıdır. Tekelci güçler, insan toplumunu biçimlendirme hakkını ele geçirerek tüm insanlığı yeniden şekillendirmiştir. İnsanları ve toplumu biçimlendirme hakkı için verilen mücadele, benzeri görülmemiş yeni bir ekonomi politik amaç ve stratejidir. Aynı zamanda insanlığın yeni çağının politik, ekonomik ve teknolojik mücadelelerinin en yüksek ifade biçimidir.

Yeni bir tarihsel değişim dönemi ve toplumsal biçimlendirme

Bilim, teknoloji ve yenilik politikaları konusunda Kuşak ve Yol Girişimi kapsamında nasıl bir model ve işbirliği çerçevesi çiziliyor?

Prof. Dr. Li Guitao: Bu soruyu yanıtlayabilmek için, “İnsanlığın Ortak Kader Topluluğu”nu ve Xi Jinping tarafından önerilen “Kuşak ve Yol Girişimi”nin derin tarihsel öncülünü bilmek gerekir. Peki, “İnsanlığın Ortak Kader Topluluğu” ve “Kuşak ve Yol Girişimi”nin ortaya çıkışının derin tarihsel öncülü nedir?

KYG'nin tarihsel önemini anladığımızda, doğal olarak tüm ilgili ülkelerin ortak tarihsel misyonunu anlayacağız. KYG, gelişen dünya ülkelerinin önderlik ettiği bir insan toplumu biçimlendirme süreci inşa etmenin tek yoludur. KYG'nin bilimsel ve teknolojik işbirliği konuları şüphesiz ancak insan toplumunu biçimlendirme öncülüğünde gerçekleştirilebilir. Bu amaçla, KYG boyunca gelişmekte olan ülkeler, bilim ve teknoloji açısından organik olarak birleşmiş bir bütün haline gelmelidir. Böyle bir bütün, her ülkenin bilimsel ve teknolojik gelişmenin kendi stratejik hedeflerini tam olarak gerçekleştirebilmesini sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda tüm ülkelerin yararlanacağı ortak bir uluslararası ortam da inşa edebilir.

Çeşitli alışveriş platformları, sosyal medya platformları, kültürel platformlar, yapay zeka platformları, maddi üretim zinciri platformları, iletişim platformları ve lojistik platformları ile toplumun örgütsel biçimi ve maddi biçimi de geleneksel alan ve endüstri kısıtlamalarını kırmış ve entegre ve küreselleşmiş bir gücün yeni bir biçimi haline gelmiştir.

Uzun bir gelişme döneminden sonra, insan toplumu yepyeni bir tarihsel dönüm noktasına geldi ve insan toplumu benzeri görülmemiş bir öz-devrim başlatıyor. Ben buna "insan toplumunun biçimlendirilmesi süreci" adını veriyorum. "Toplumun genelleştirilmiş biçimlendirilmesi" terimi, belirli bir toplumsal grubun, kendi anlık

çıkarları nedeniyle, toplumdaki belirli bir kategoriyi zorla ve tamamen dönüştürdüğü, bunların içsel olarak oluşturulma ve örgütlenme biçimini tamamen ortadan kaldırarak, onları orijinal işleyiş mekanizmalarından, işlevlerinden ve hatta varoluşlarının amacından ve gelişimlerinin öneminden mahrum bıraktığı süreci ifade eder. Bunların tamamen yeni bir bileşimini, örgütlenmesini ve işleyiş mekanizmasını yaratmak ve son olarak varoluş amacını ve gelişiminin anlamını toplumsal gruba tamamen hizmet eder hale getirmek. Toplumun geniş biçimlendirilmesi, önceki toplumsal değişim ve toplumsal dönüşüm faaliyetlerinden temelde farklıdır. Ölçeği şu şekilde karakterize edilir: Dönüşümünün nesnesi tüm bölge, tüm ülke veya hatta dünyanın belirli bir alanıdır. Örgütsel özelliği şudur: Son derece tekelleşmiştir, belirli bir platform veya belirli bir özel güç biçimlendirme nesnesini kontrol eder. İşlevsel özelliği şudur: Biçimlendirildikten sonra belirli bir tür toplumsal şey, biçimlendirme hakkını elinde tutan toplumsal gruba hizmet edecektir. Ekolojik özelliği şudur: İç kaynaklar ve dış koşullar birleşik bir şekilde yeniden şekillendirilmiştir.

Yeni tarihsel aşamada, çeşitli örgütsel biçimlerin geleneksel nitelikleri hızla değişiyor. Çeşitli alışveriş platformları, sosyal medya platformları, kültürel platformlar, yapay zeka platformları, maddi üretim zinciri platformları, iletişim platformları ve lojistik platformları ile toplumun örgütsel biçimi ve maddi biçimi de geleneksel alan ve endüstri kısıtlamalarını kırmış ve entegre ve küreselleşmiş bir gücün yeni bir biçimi haline gelmiştir.

Dünya endüstriyel medeniyete girdiğinden beri, insanlar küresel topografyayı ve dünyanın evrimini etkileyen jeolojik bir güç haline geldi. İnsan faaliyetlerinin dünya yüzeyi, atmosfer ve yakın uzay ortamı üzerindeki etkisi, doğanın ken-

"KYG boyunca gelişmekte olan ülkeler, bilim ve teknoloji açısından organik olarak birleşmiş bir bütün haline gelmelidir"
(Çizim: China Daily, 2024).

di faaliyetlerine benzerdir. Bilim insanları bir fikir birliğine varıyor: Yeni bir jeolojik dönem, "Antropojen" yakında resmi jeolojik zaman ölçeğine girebilir. İnsan toplumunun gelişiminin doğal çevreyi ve insanları benzeri görülmemiş bir şekilde değiştirdiği görülebilir.

Genel olarak, bilim ve teknoloji sistemi kavramı, bu sistemin davranışı ve hatta sistemin ana biçimi doğal olarak "evrimleşecektir". İsteyerek veya istemeyerek, bilim ve teknoloji sisteminin tüm uzantıları tarihin gelgiti tarafından karşı konulmaz bir şekilde yeniden yaratılmaktadır. Bu değişim, dış ortamda ani bir değişimle karşılaşan

iç çelişkilerin patlak vermesi, nitel bir sıçramanın eşlik ettiği niceliksel bir patlama ve insan bilimi ve teknolojisi tarihinde benzeri görülmemiş büyük bir değişimdir. Bu nedenle, toplumun bir sonraki nesli için güç mücadelesini yeniden şekillendirecektir. Bu mücadele, belirli teknolojik yeniliğe, dehaya veya hatta yatırım ve finansman meselesine değil, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında gelecekteki toplumu yeniden şekillendirme hakkını kimin elde edebileceğine, bilimsel ve teknolojik yeniliğin öncü gücünü kimin elde edebileceğine ve böylece bilim ve teknolojinin kime hizmet ettiğini belirleyebileceğine dayanır.

Sistemin, gücü yeniden şekillendirme mücadelesinin doğasını ve ardından bu mücadelenin uzun vadeli sonuçlarını belirlediği görülebilir. Ayrıca sistemin bu mücadelede, toplumu insanların çoğunluğu için yararlı bir kalıba dönüştürüp dönüştürmediğini belirlediği de görülecektir.

Küresel tekel güçlerinin tüm insanlık üzerindeki tekel biçimi, geleneksel ulusal sınırları, dinsel hakkını, kültürel engelleri ve biyolojik doğayı aşmıştır.

Gelişmiş ülkelerin ve büyük şirketlerin, bilim ve teknolojide tanrısal yetki elde etmelerine izin verilirse, bilim ve teknolojiyi her şeyin üstüne koyacaklar ve gelişmekte olan ülkelerin toplumlarını, ekonomik faaliyetlerin maliyetine indirgeyeceklerdir. Çünkü tekelci güç tüm insanları ve oluşturdukları toplumu biçimlendiriyor ve kendi çıkarlarına göre yeni bir toplumsal ekoloji oluşturuyor. Başarılı olduklarında, “yoksul insanlar”ın itaat etmekten başka çareleri kalmayacak. Çoğu insanın varoluşunun biyolojik ve toplumsal önemi, tıpkı Avrupalı sömürgecilerin bir zamanlar eğlence için diğer ırklardan insanları kafeslere kilitlemeleri gibi, tekelci güçler tarafından kontrol edilen “metakozmik hayvanat bahçesindeki” “alt organizmalar”dan ibarettir. Bu, “Zenginlerin en büyük serveti yoksullardır” sözünü mükemmel bir şekilde temsil etmektedir. Aslında, bugün dünyada hangi taraf yeniden inşa etme hakkını elde ederse etsin, insanların toplumsal niteliklerini ve doğal niteliklerini tamamen yeniden inşa etmelidir. Bunun nedeni, gelişmiş üretkenliğin tarihsel bir dönüm noktasına ulaşmış olmasıdır, bu nedenle insanlar benzeri görülmemiş yeni bir

dönemi kabul etmelidir.

Gelecek, insanların ve bilgilerinin sırasıyla maddi dünyaya ve dijital dünyaya entegre edildiği paralel dünyaların bir çağıdır. Aynı zamanda, insan toplumu ve doğal çevre organik bir bütüne entegre edilmiştir. İnsanın toplumsal üretkenliği ve üretim ilişkileri, ekonomik temel ve üst yapı, toplumsal haklar ve siyasal güç organik bir bütüne entegre edilmiştir. Özetle, siyaset, ekonomi, hukuk, kültür, askeriye, tarım, sanayi vb. gibi insan toplumunun tüm yönleri organik bir bütüne entegre edilmiştir. Küresel tekel güçlerinin tüm insanlık üzerindeki tekel biçimi, geleneksel ulusal sınırları, dinsel hakkını, kültürel engelleri ve biyolojik doğayı aşmıştır. Tekelci oligarklar, genler, uyku zamanı, yiyecek çeşitleri, yaşam biçimleri, aile varlığı, üreme, değerler vb. gibi herkesin yaşamını doğrudan kontrol eder. Tekelci güçler, insanlığın bilimsel ve teknolojik başarılarını ele geçirmiştir ve buna dayanarak, oligarkların üretim ilişkileri, sosyal ilişkileri ve ideolojileri, tüm insanların yaşamlarının sınırlarına ve insan sosyal ilişkilerinin sınırlarına nüfuz eder.

İnsan toplumunun hızlı entegrasyon süreci bilim ve teknoloji tarafından yönlendirilir. Başlangıçta ilgisiz alanlar aynı matematiksel mantığı ve maddi yapı temelini paylaşır. Çeşitli genel amaçlı çipler gibi, yalnızca bir veya iki üretici var olabilir ve çeşitli yazılım işletim sistemleri de tekelci ürünler olan kalan birkaçını seçmelidir. İnternet alanında yalnızca birkaç sosyal platform kaldı. Her bölgede yalnızca birkaç iletişim üreticisi var ve hatta yalnızca iki veya üç şirket her tahıl türü için tohum sağlıyor. Aynı zamanda, toplumsal ideolojiyi ve üst yapıyı kontrol eden temel güçler de birleşiyor. Temel bilgi ve temel tarihsel gerçekler bile yeniden yapılandırılıyor ve yıkıcı sonuçlar oluşturuluyor. Çünkü insanlar aynı arama motorunu, aynı sorun analiz aracı yazılımını,

aynı bilgi yardımcısını ve aynı temel öğretim materyallerini, öğretim mantığını ve öğretim kavramlarını kullanmaya zorlanıyor. Çok az sayıda gücün değerleri, dünyanın her köşesindeki insanların zihinlerini tamamen kaplamıştır. Bu nedenle, Güney ülkelerindeki halkların ve gelişmiş ülkelerdeki yoksulların, kendi hayatlarını sürdürme ve kalkınma hakkını kazanmak için, gelişmiş ülkelerin elinden insan toplumunu yeniden şekillendirme hakkını ele geçirmeleri gerektiği görülebilir.

Kuşak-Yol'da Bilim ve Teknoloji İşbirliğinin Genel Çerçevesi

Güney ülkelerinin ortak çıkarlarına hizmet eden bir bilim ve teknoloji sistemin genel çerçevesi nasıl olmalıdır?

Prof. Dr. Li Guitao: Öncelikle, Küresel Güney'in bilim ve teknoloji sisteminin tasarımı ve inşasında, açık, adil, dürüst ve ayrımcılık yapmayan uluslararası bilim ve teknoloji işbirliği kavramı savunulmalı ve uygulanmalıdır. "Bilimin sınırı yoktur ve tüm insanlığa fayda sağlar" ilkesine bağlı kalmalı ve bilimi, yenilikçi kalkınmayı, açık işbirliğini, eşitlik ve kapsayıcılığı, dayanışmayı ve işbirliğini ve kazan-kazan işbirliğini savunma gibi belirli ilkelere bağlı kalarak küresel bir bilim ve teknoloji topluluğu oluşturmak için birlikte çalışmalıdır.

Gelişmekte olan ülkelerin ortak bilim ve teknoloji sisteminin çerçevesinde şu unsurlar olmalıdır:

1. Ortak teknoloji sisteminin haklarının mülkiyeti ilk ilkedir. Sistemi tasarlama, inşa etme ve kullanma hakkı, artık uluslararası tekel güçlerinin elinde olamaz, gelişmekte olan ülkelerin eline geri dönmelidir.

2. Gelişen dünyanın üretim ve yaşam alanların-

da bilim ve teknolojinin biçimlendirme sürecinin birleşik tasarımı ve dağıtımı, yani çeşitli ülkelerin üretim, yaşam tesisleri ve kaynaklarının ortak teknoloji sisteminin biçimlendirilmesi sağlanmalıdır.

3. Gelişmiş ülkeler, bilim ve teknoloji alanına ideolojik çatışmayı soktular ve uluslararası bilim ve teknoloji değişimlerini ve işbirliğini ve yenilik faktörlerinin akışını ciddi şekilde engelleyen ve küresel kalkınma açığını ve yenilik açığını ağırlaştıran "yüksek duvarlı küçük avlular" inşa etmekte ısrar ettiler. Gelişmiş ülkelerdeki bilim ve teknoloji tekeline yanıt olarak, ülkeler arasında birleşik işbölümü ile bilim ve teknoloji sistemini biçimlendirmek için önlemler formüle edilmelidir. Çin, küresel bir bilim ve teknoloji topluluğunu ortaklaşa kurmak için uluslararası bilim ve teknoloji işbirliği kavramını öneren "Uluslararası Bilim ve Teknoloji İşbirliği Girişimi"ni yayınladı.

4. Küresel Güney'in ya da başka bir ifadeyle gelişmekte olan ülkelerin bilim ve teknoloji sisteminin inşası, bu ülkelerin mevcut ulusal, dini, kültürel, bölgesel, ekonomik ve kaynaklarla ilgili çıkarları göz önünde bulundurularak doğru bir şekilde ele alınmalıdır.

Bu genel stratejik hedef etrafında gelecekteki ihtiyaçları karşılayan bir eğitim sistemi kurulmalı, kendi nitelikli bilimsel ve teknolojik ekiplerimizi yetiştirmeli ve gerçekten bu ülkelerin insanlarına ait ortak bir bilimsel ve teknolojik güç yaratmalıyız. Burada odaklanması gereken belirli stratejik konular şunlardır: Dünya yörüngesindeki elektromanyetik spektrum gözlemlerinden elde edilen bilgilerin paylaşımı; küresel navigasyon, zamanlama ve konumlandırma hizmetlerinin paylaşımı; küresel tarımsal hayvan ve bitki türlerinin paylaşım sistemi; küresel medya kaynaklarının paylaşım sistemi; küresel geleneksel kültürel miras ve gelişimin paylaşım sistemi;

küresel sosyal iletişim ve etkileşim paylaşım sistemi; küresel enerji paylaşım sistemi; küresel çevre izleme ve koruma paylaşım sistemi; küresel sağlık sistemi paylaşım sistemi; küresel ulaşım ve lojistik paylaşım sistemi.

Çin'in Mayıs 2017'de yayınladığı Bilim, Teknoloji ve Yenilikte Kuşak ve Yol Eylem Planı'nda belirtilen hedeflere göre, ortak strateji ilkesini uygulamak ve bilim ve teknoloji için birleşik bir çerçeve oluşturmak için Çin ve ortak kurucu ülkeler uluslararası bilim ve teknoloji standartlarını belirleyecek, fikri mülkiyet haklarına ortaklaşa sahip olacak ve Kuşak ve Yol boyunca ortak laboratuvarlar inşa edecektir.

Çin'in Mayıs 2017'de yayınladığı Bilim, Teknoloji ve Yenilikte Kuşak ve Yol Eylem Planı'nda belirtilen hedeflere göre, ortak strateji ilkesini uygulamak ve bilim ve teknoloji için birleşik bir çerçeve oluşturmak için Çin ve ortak kurucu ülkeler uluslararası bilim ve teknoloji standartlarını belirleyecek, fikri mülkiyet haklarına ortaklaşa sahip olacak ve Kuşak ve Yol boyunca ortak laboratuvarlar inşa edecektir. Endüstriyel kalkınmaya ortaklık, birlikte inşa edilen bilim ve teknoloji parklarında işbirliğini ve çok disiplinli teknoloji transferinin gösterilmesini teşvik edecek; Çin ASEAN, Arap ülkeleri, Afrika ve diğer bölgeler için ulusötesi teknoloji transfer merkezleri kuracak ve her ülkenin endüstriyel gelişimine hizmet edecek şekilde diğer ülkelerle geniş kapsamlı

bir teknoloji transfer ağı oluşturacaktır. Kuşak ve Yol Girişimi, Birleşmiş Milletler (BM) 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi ile uyumludur. Ekonomi, toplum ve çevrenin eşgüdümlü kalkınması yolunu izler. Kalkınmayı kısıtlayan temel nedenleri ve engelleri ortadan kaldırmaya çalışır. Girişim ortağı ülkelerin bağımsız kalkınması için içsel itici gücü kuvvetlendirir ve tüm ülkelerde sürdürülebilir ve kapsayıcı ekonomik büyümenin sağlanmasını teşvik eder. Sürdürülebilir kalkınma kavramını proje seçimi, uygulama, yönetim ve benzeri tüm yönlere entegre eder. Gelişmiş uluslararası kurallar ve standartlarla kenetlenmeyi, yüksek standartlı bir serbest ticaret bölgesi oluşturmayı, daha yüksek düzeyde ticaret ve yatırım serbestleştirme ve kolaylaştırma politikaları uygulamayı, insanların, malların, sermayenin ve verilerin engelsiz, güvenli ve düzenli akışını, daha yüksek düzeyde bağlantı ve daha derin düzeyde değişim ve işbirliği gerçekleştirmeyi hedefler. İşbirliği mekanizmalarının kurulması yoluyla Çin ve KYG'nin inşasına katılan ülkelerin ilgili birimleri, disiplinler arası bilimsel araştırmalarla, altyapı inşasını sağlamak, farklı medeniyetlerin entegrasyonunu güçlendirmek, insanlığın yaşadığı toprakları korumak ve geliştirmek, medeniyetin kazanımlarını sürdürmek ve geliştirmek, kültürel mirasın ve biyolojik çeşitliliğin korunmasını sağlayacak işbirlikleri kuracaklardır.

Ayrıca genel çerçeveye dayalı olarak şu hedefler sıralanabilir:

“Bilim ve teknoloji sistemini desteklemek için eksiksiz bir sanayi zinciri oluşturmak ve çeşitli alanlarda ve sektörlerde kurumsal işbirliğine dayalı inovasyon üsleri, pilot teknoloji geliştirme ve transfer üsleri ve ürün ortak deneme üretim üslerini ortaklaşa inşa etmek.

“İklim değişikliği ve insan sağlığı gibi ortak konulara odaklanmak ve çeşitli ülkelerdeki işletme-

“Küresel bilim teknoloji yönetişiminin iyileştirilmesi, insanlığın refahının artırılması meselesidir” (Çizim: CGTN, 2018).

lerin ortak bilimsel ve teknolojik araştırma ve geliştirmelerini güçlendirmek. Yeni bilimsel ve teknolojik devrim ve endüstriyel dönüşüm fırsatlarını değerlendirmek, yapay zekâ, yaşam bilimleri, yeşil enerji, gelişmiş üretim vb. alanlarda işbirliği alanını genişletmek ve büyük veri, bulut bilişim ve akıllı şehirlerin inşasını geliştirmek ve çeşitli ülkelerdeki endüstrilerin dönüşümünü ve iyileştirilmesini gerçekleştirmek. Kuşak ve Yol’un ortak inşasında, proje oluşturma, işletme, tedarik, ihale ve diğer unsurlar açısından genel olarak tüm taraflarca desteklenen kurallar ve standartlar getirilmekte ve çeşitli alanlarda yüksek standartlarda işbirliği geliştirilmektedir.

“Her bir ülkenin mevcut bilimsel ve teknolojik akademik kaynaklarına ve kurumsal kapasitesine tam anlamıyla yer vererek ve ayrıca birleşik kay-

naklar ve destekler sağlayarak, tek tip olarak tasarlanmış ve dağıtılmış bir bilimsel ve teknolojik akademik yenilik ve değişim sistemi oluşturmak.”

Küresel bilim teknoloji yönetişiminin iyileştirilmesi, insanlığın refahının artırılması meselesidir. Gerçek anlamda çok taraflılığı desteklemeli, tam katılım ve uzlaşmaya dayalı kuralların oluşturulmasını teşvik etmeli, fikri mülkiyet korumasını güçlendirmeli ve bilgi blokajlarına ve bilim ve teknoloji uçurumunun yapay olarak genişletilmesine karşı çıkmalıyız. Küresel bilim ve teknoloji inovasyon konularını belirlemek için inisiyatif almalı ve bilgiye ve yaratıcılığa saygı duyulan elverişli bir atmosferin oluşmasını teşvik edecek şekilde üniversiteler ile bilimsel araştırma kurumları arasında uluslararası değişimlerin güçlendirilmesini güçlü bir şekilde desteklemeliyiz. 🌸